

Remissyttrande, Høring av ny lov om pengespill

BOS är branschföreningen för onlinespelbolag verksamma på den svenska spelmarknaden. Vi samlar drygt tjugo medlemsbolag. Samtliga licenspliktiga spelbolag i föreningen innehar svensk spellicens.

BOS välkomnar det faktum att den norska spellagen är omdebatterad eftersom vi har gått igenom samma resa som Norge nu står mitt uppe i. Sverige valde, inspirerat av Danmark, att införa ett licenssystem för spel om pengar, den 1 januari 2019 (Danmark införde sitt licenssystem 2012).

Allra viktigast för varje spelreglering är statens roll som regelsättare avseende de åtgärder vilka är ämnade att slå vakt om ett starkt konsumentskydd. De viktigaste förändringarna i den svenska omregleringen är kopplade till nya ansvarsåtgärder för att hindra problemspelande; åtgärder som är helt avhängiga av att den regulatoriska basen är ett licenssystem, inte ett monopol.

Enligt den svenska statliga myndigheten Statskontoret finns det efter omregleringen tecken på att spelproblem i befolkningen kan ha minskat, men det saknas enligt Statskontoret data för 2019 som primärt mäter spelproblem.¹

Den viktigaste förändringen som Sverige gick igenom efter spellicenssystemets införande var att det samtidigt infördes ett centralt spelavstängningsregister. I Sverige heter det Spelpaus, i Danmark Rofus. I dessa register, som ländernas respektive spelmyndigheter är huvudmän för, kan medborgarna med en enda åtgärd stänga av sig från samtliga spelbolag. Som skydd för problemspelare är det svårt att tänka sig någon mer förebyggande åtgärd. Mer än 50 000 svenskar har nyttjat denna möjlighet.²

Därutöver har den svenska regleringen infört begränsningar vad avser tillåtna bonus-erbjudanden, samt en omfattande omsorgsplikt. Till den senare hör att spelbolagen är skyldiga att monitorera spelkonsumentens agerande – vilket ju är fullt möjligt i en digital miljö där allt

¹ <http://www.statskontoret.se/globalassets/publikationer/2020/202008.pdf> s.79

² <https://www.spelinspektionen.se/spelproblem1/spelpaus/spelpaus-statistik/>

anonymt spel är förbjudet – och att sätta in insatser för att motverka spelproblem när det finns anledning att misstänka ett skadligt beteende.

Inför omregleringen ökade spelreklamen avsevärt i Sverige. Under det sista ”monopolåret” 2018 köptes spelreklam för 7,3 miljarder SEK, vilket var en ökning jämfört med året före med 1,7 miljarder SEK.³ Troligen hängde detta samman med en strävan från de blivande licensinnehavarna att skaffa sig marknadsandelar inför det stundande licenssystemet.

Under licenssystemets första år – 2019 – sjönk reklaminvesteringarna tillbaka till 5,7 miljarder SEK, alltså i paritet med år 2017. En allmänt spridd uppfattning är att år 2020 kommer att presentera än lägre investeringar i reklam.

Inget vägval avseende spelreglering är friktionsfritt och varje vägval skapar sina problem och utmaningar. Efter snart två år med ett licenssystem råder det emellertid ingen tvekan om att detta är att föredra framför monopol.

Den viktigaste orsaken till det är att ett licenssystem är bättre rustat för att attrahera spelkonsumenterna till den av lagstiftaren påbjudna handelsplatsen, det vi i dagligt tal kallar kanalisering. En hög kanalisering innebär i sin tur möjligheter för lagstiftaren att erbjuda spelansvarsåtgärder och beskatta spel. Därtill följer möjligheter för civilsamhället att sluta sponsora avtal och liknande med spelbolagen. De i Sverige stora sponsorkontrakten mellan spelindustrin och idrotten har ökat väsentligt i värde sedan omregleringen, med ishockey och fotboll i spetsen.⁴

Sverige hade före omregleringen en kanaliseringsnivå strax under 50 procent för onlinespel, det vill säga samma nivå som Norge idag har enligt mätinstitutet H2 Gambling Capital. Inte ens hälften av det onlinespel som ägde rum i Sverige skedde med andra ord på den marknadsplats som Sveriges riksdag hade påbjudit.

Den senaste mätningen för den svenska kanaliseringen visar på en kanaliseringsgrad om 81-85 procent.⁵ Det är något sämre än Danmark som ligger några procentenheter högre, men den väsentliga iakttagelsen gäller Norge. Där i bästa fall vartannat spel online i Norge sker inom enerettsmodellen sker alltså fyra av fem spel – mätt i omsättning – i Sverige i det svenska licenssystemet.

Ett spelbolag har fått sin licens återkallad av Spelinspektionen, p.g.a. allvarliga överträdelser av regelverket.

Förutom de redan påtalade förbättrade möjligheterna detta har inneburit för idrottsförbunden att sluta avtal med spelbolagen har statens roll på spelmarknaden stärkts. Redan under det första halvåret av spellicenssystem inkasserade staten 1,8 miljarder SEK, en summa som det

³ <https://www.spelinspektionen.se/om-oss/statistik/statistiknytt/spelbolagens-kop-av-spelreklam-i-traditionell-media-minskade-22--2019-jamfort-med-2018/>

⁴ <https://www.fotbollskanalen.se/allsvenskan/avslojar-allsvenskan-dumpar-svenska-spel--skriver-avtal-med-unibet-vart-780-mi/>

⁵ https://www.bos.nu/wp-content/uploads/2020/05/Final_sv_BOS_27april_v2.pdf

enligt beräkningarna före omregleringen skulle ta staten ett helår att nå upp till.⁶ Helårsintäkten för punktskatt på spel under 2019 blev 3,8 miljarder SEK.⁷ Svenska Spel fortsatte att drivas i statlig regi och bolaget hävdade sig mycket väl på den omreglerade spelmarknaden, vilket ledde till att statens samlade intäkter från spel bibehölls till c:a 6 miljarder SEK.⁸

Branschföreningen för Onlinespel (BOS) är gärna behjälplig för den händelse den norska regeringen söker fördjupad kunskap om hur det svenska licenssystemet uppfattas från licensinnehavarnas sida. I grunden handlar ett licenssystem om att hitta en balans mellan reglering och spelglädje. Om man lyckas med det blir kanaliseringen hög utan att konsumentskyddet offras. Sverige har lyckats med somligt och misslyckats med annat och detsamma kan sägas om Danmark. Norge har som sista land i Skandinavien att omreglera sin spelmarknad möjlighet att skapa Europas bäst fungerande licenssystem. Det vore en utveckling som vi skulle välkomna och följa med stor entusiasm.

Med vänlig hälsning,

Gustaf Hoffstedt

Generalsekreterare, Branschföreningen för Onlinespel

Box 3198

103 63 Stockholm, Sverige

gustaf.hoffstedt@bos.nu

www.bos.nu

⁶ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/spelskatten-blev-storvinst-for-staten>

⁷ <http://www.statskontoret.se/globalassets/publikationer/2020/202008.pdf> s.47

⁸ <http://www.statskontoret.se/globalassets/publikationer/2020/202008.pdf> s.45